

ÅRS- RAPPORT 2020

Studentgruppen med banner til markering til støtte for
årets Raftoprismottaker, ECRF, utenfor
Den Nationale Scene i Bergen.

Innhold

1. Forord s. 4
2. Raftostiftelsen i verden 2020 s. 6
3. Modig motstand mot Egypts fryktregime s. 8
4. Oppfølging av Raftoprismottakere s. 12
5. Støtte til menneskerettighetsforsvarere under pandemien s. 16
6. Øker kompetansen om menneskerettigheter i næringslivet s. 18
7. Undervisning tilpasset en ny tid s. 22
8. Kommunikasjon s. 26
9. Virksomhetens art s. 28
10. Organisasjon s. 29
11. Samarbeidspartnere s. 30
12. Helse, miljø og sikkerhet s. 31
13. Drift s. 31

Årsregnskap s. 33

Resultatregnskap s. 34

Balanse s. 35

Noter s. 37

2020 ble ikke som planlagt, for noen. Den globale Covid-19 pandemien er ikke bare en helsekrise, det er også en menneskerettighetskrise. Unntakslover har blitt brukt til å slå ned på menneskerettighetsforsvarere. Over 83 land har, ifølge Human Rights Watch, innført lover som begrenser ytringsfrihet. Dette skjer ofte der sivilt samfunn allerede var under press. Samtidig har menneskerettighetsforsvarere tatt i bruk nye og kreative virkemidler for å kunne fortsette sitt arbeid.

Raftoprisen 2020 til Egyptian Commission for Rights and Freedoms (ECRF) satte fokus på skrekkveldet og fraværet av rettstat som preger Egypt ti år etter den arabiske våren. Den løftet frem de modige menneskerettighetsforsvarerne i ECRF som med betydelig personlig risiko dokumenterer menneskerettighetsbrudd, og støtter de som blir forfulgt av stadig mer autoritære egyptiske myndigheter. Med strenge reise- og forsamlingsrestriksjoner måtte både kunngjøring og utdeling av Raftoprisen gjennomføres digitalt. Det som her var en utfordring, ble en mulighet til å nå ett bredere internasjonalt publikum enn noensinne tidligere.

Raftostiftelsen fortsatte sitt målrettede arbeid å støtte våre prismottakere i et kriserammet Libanon, i et Polen der presset mot rettstaten bare øker og i et Kashmir der forfølgelsen av menneskerettighetsforsvarere er urovekkende. Samtidig har vi bidratt til at nettverket av Raftoprismottakere, samt vårt nettverk av kvinnelige menneskerettighetsforsvarere, har kunnet fortsette sitt arbeid gjennom å styrke deres digitale infrastruktur og sikkerhet. Vi har støttet Raftoprismottakere under press og satt søkelys på menneskerettighetssituasjonen i en rekke av våre Raftopris-land, herunder Hviterussland, Irak, Uganda, Kina og India.

Sammen med næringslivet har vi fortsatt å utvikle vårt sektorspesifikke arbeid med finans, sjømat, bygg, og maritim. Vi har utnyttet synergiene mellom vår lokale forankring i menneskerettighetsbyen Bergen og våre internasjonale partnerskap. I 2020 ble FUTURE-PROOF, den regionale samarbeidsplattformen for næringsliv og menneskerettigheter lansert, og vi har sett at engasjementet blant bedriftene i Bergensregionen øker. Vårt samarbeid med CEMS-nettverket ble skalert opp og første heldigitale masterkurs om næringsliv og menneskerettigheter ble gjennomført med rekordmange deltakere.

Koalisjonen KAN, som arbeider for en norsk menneskerettighetslov for næringslivet og som Raftostiftelsen er blant initiativtakerne til, ble offisielt lansert høsten 2020 med en rekke norske bedrifter som medlemmer. Bistandsprogrammet mot moderne slaveri, som Raftostiftelsen har bidratt til, ble lansert og representerer en velkommen styrket norsk innsats på dette feltet.

«Den globale Covid-19 pandemien er ikke bare en helsekrise, det er også en menneskerettighetskrise. Unntakslover har blitt brukt til å slå ned på menneskerettighetsforsvarere.»

For vår demokrati- og menneskerettighetsundervisning har det vært viktig å støtte skoler og lærere i de utfordringene pandemien har medført. Vi har lagt om tilbudet vårt til å inkludere digital undervisning, uteskole og smitteverntilpasset undervisning både på Raftohuset og på skolene. Gjennom dette har vi klart å nå over 7500 elever og lærere over hele Vestlandet i et ekstra krevende år. Vi har samtidig arbeidet for å skape mer oppmerksomhet om vår undervisningsplattform, Rafto-modellen, og synliggjort behovet for mer ressurser for å møte etterspørselen vi ser fra skolene i forbindelse med nye læreplaner.

Gjennom hele året har vi vært takknemlige for alle de ansatte og frivillige som har bidratt til vårt arbeid, og som har tilpasset seg en situasjon hvor mange av møteplassene har blitt digitale. I et krevende år har vi satt ekstra pris på våre støttespillere og samarbeidspartnere i Norge og verden over.

Jostein Hole Kobbeltvedt,
Daglig leder

- FOKUSOMRÅDER
- ANNEN OPPFØLGING
- PRISMOTTAKERLAND

EGYPT

Raftoprisen 2020 gikk til Egyptian Commission for Rights and Freedoms og satte fokus på fraværet av rettstat som preger Egypt ti år etter den arabiske våren. Både kunngjøring og utdeling av Raftoprisen ble gjennomført digitalt. ECRF mottok prisen virtuelt fra sine kontorer i Kairo.

LIBANON

Krisen i Libanon som følge av økonomisk kollaps og deretter eksplosjonen i Beirut, rammet SAWAs kontorer, og Rafto har med midler til ad hoc-arbeid og til gjenoppbygging av deres lokaler.

HVITERUSSLAND

Raftostiftelsen har fulgt utviklingen i Hviterussland etter valget, gjennom tett en dialog med Yara om deres forhold til det statlige gruveselskapet Belaruskali. Yara er deres største kunde.

POLEN

Gjennom å støtte krefter i Polen som deler oppfatningene til prismottaker i 2018, Adam Bodnar, har arbeidet ført til viktige gjennomslag opp mot EU-domstolen, og norsk UD, og bidratt til å bremse krisen som pågår i det polske rettsvesenet.

KASHMIR

Lockdown, razzia, trakassering - pluss Covid. Situasjonen for prismottakerne 2017 har vært svært krevende i 2020. Rafto har støttet arbeidet for å dokumentere og formidle innsikt i menneskeretts-overgrepene i Kashmir

INDIA

Raftostiftelsen har bistått NCDHR med oppgraderinger av digitale systemer som kan sikre mot datainnbrudd og dermed sikre at organisasjonen fremdeles kan operere.

NORGE

Tross pandemi opplevde Raftostiftelsen stor etterspørsel etter undervisning. 7500 deltok i undervisningen, enten på Raftohuset, på skolen, på zoom eller ute i naturen. Rafto har arbeidet videre med næringslivet i Norge om utvikling av verktøy og kapasitetsbyggende tiltak for selskaper innen fire sektorer: shipping, sjømat, finans og bygg. En ny samarbeidsplattform for næringsliv og menneskerettighetsansvar ble lansert og har fått navnet Future-Proof.

UGANDA

Politiets håndhevelse av bevegelsesbegrensninger innført under Covid-19 har i mange tilfeller utartet til forfølgelse av homofile og andre kjønnsminoriteter. Rafto har gitt bidrag for å beskytte aktivistene i SMUGs nettverk, deres kontorlokaler og informasjon de er i besittelse av.

RUSSLAND

Prismottaker AGORA har opplevd en kraftig økning av rådgivningstilbud over nett og per telefon, parallelt som de skriver en rekke rapporter. Rafto har bidratt med midler til oversettelse av rapporter.

IRAK

Raftostiftelsen har bidratt til en Internasjonal mobilisering mot at organisasjonen til prismottaker Yanar Mohammed, OWFI skal rettslig forfølges og erklæres ulovlig.

HONDURAS

Raftostiftelsen har bistått med oppgradering av Radio Progresos produksjonsapparat.

3

Modig motstand mot Egypts fryktregime

Raftoprisen 2020 til Den egyptiske kommisjon for rettigheter og frihet (ECRF) satte fokus på det økende presset på grunnleggende menneskerettigheter i Midtøsten. Til tross for at prisarrangementene måtte avholdes uten publikum i salen, opplevde ECRF at tildelingen gav en viktig anerkjennelse for deres arbeid. Prisen fikk internasjonal oppmerksomhet gjennom mediedekning, direktesendinger og portrettvideoer i sosiale medier.

Nesten ti år etter den arabiske våren er de grunnleggende menneskerettighetene under sterkt press i Midtøsten. ECRF dokumenterer, rapporterer og øker bevisstheten om de alvorlige menneskerettsbruddene i Egypt og resten av regionen. I tillegg bistår de ofre for brudd på menneskerettigheter med juridisk støtte.

Digital Raftopris gav et større internasjonalt publikum

Koronasituasjonen førte til et økt fokus på å skape engasjement for Raftoprisen i Raftos digitale kanaler. Raftoprisen ble kunngjort torsdag 24. september på Raftohuset med media til stede. I tillegg ble offentliggjøringen sendt direkte på nett, med programleder og intervjuer før og etter kunngjøringen. Direktesendingen hadde om lag 2900 unike visninger på Facebook og rafto.no (til sammen 490 unike visninger i 2019).

Nyheten om årets pris ble dekket bredt i norske medier, blant annet i Bergens Tidende, TV2, NRK og Dagsavisen. Gjennom nyhetsbyråene NTB og AFP fikk prisen internasjonale medieoppslag. ECRF opplevde en positiv respons ved å bli tildelt Raftoprisen, og har gitt uttrykk for at støtten er viktig for anerkjennelsen og det videre arbeidet. Dette året fikk stiftelsen til et samarbeid mellom filmprodusenter i Bergen og Kairo om å lage videoportretter som fikk synliggjort ECRF sitt arbeid for et internasjonalt publikum.

Bidrag fra ledende internasjonale aktører og aktivister

Raftokonferansen 2020, "Resisting Egypt's State of Fear", som ble sendt direkte fra Universitetsaulaen, hadde nærmere 1000 unike visninger på nett. Over 7000 fra hele verden var innom sendingen. Den digitale konferansen inneholdt bidrag fra blant annet FNs spesialrapportør Mary Lawlor, representanter for ECRF og ledende aktivister fra den arabiske våren, som via Skype snakket om det juridiske rammeverket, menneskerettighetssituasjonen og konsekvensene av pandemien i Egypt.

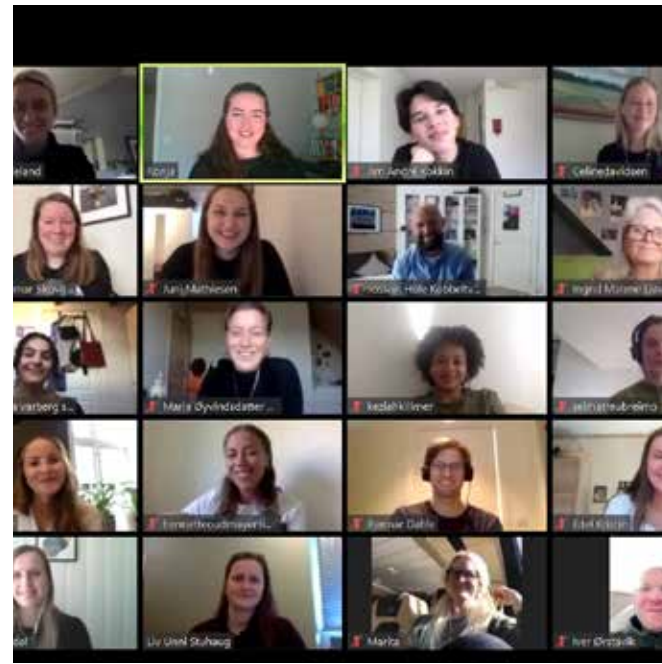

«Rafto truly celebrated ECRF and raised its profile providing an authoritative recognition for our efforts internationally»

Mohamed Lofty, ECRF

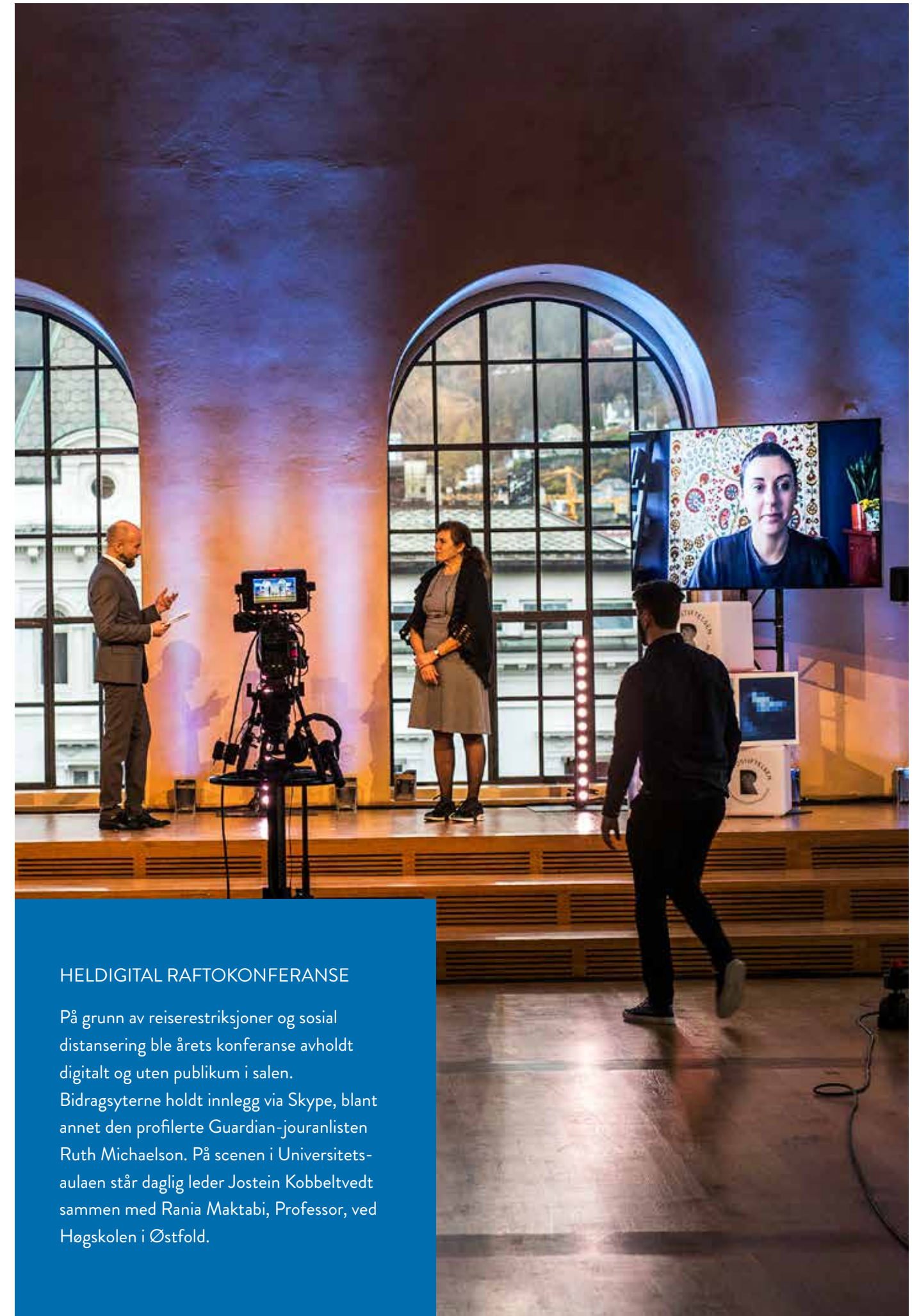
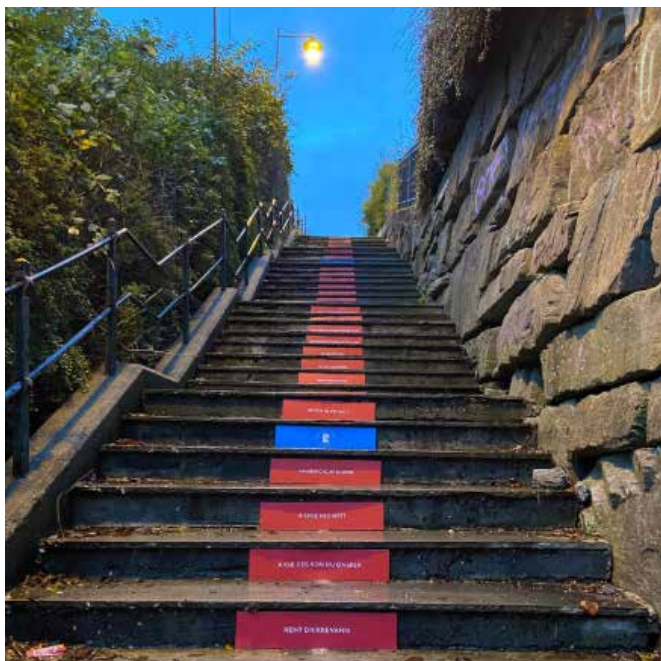
Raftopris-utdelingen ble sendt direkte fra Den Nationale Scene, og inneholdt live-opptredener fra artister og taler som hedret årets prismottakere. Vanligvis er prisutdelingen et arrangement man kjøper billetter til, men i år ble live-sendingen tilgjengelig for alle gratis på nett, noe som gav mulighet for at flere mennesker fra hele verden kunne ta del i feiringen. Styreleder i ECRF, Ahmed Abdallah, holdt takketale fra Egypt, og hele organisasjonen tok del i feiringen gjennom felles visning av prisutdelingen fra ECRF sine kontorer i Cairo.

Fakkeltoget måtte dessverre avlyses i år, men lederne i Raftostiftelsens studentgruppe holdt en appell som var med i den digitale prisutdelingen. Raftostiftelsen la også til rette for at prismottaker fikk møte en rekke institusjoner og organisasjoner som kan være av betydning for ECRF sitt videre arbeid. Blant andre møtte ECRF representanter fra UD og Stortingets utenriks- og forsvarskomite i et digitalt møte.

SKAPER ENGASJEMENT: Tross korona, opplevde stiftelsen en stor interesse fra studenter og andre for å bidra frivillig i arbeidet med Raftoprisen. 15 studenter var med i studentgruppen i Bergen i 2020, og Oslogruppen har økt fra 15 i 2019 til nå 19 aktive medlemmer.

Raftoprisen sitt preg på Bergen, med blant annet Menneskerettighetstrappen ved Raftohuset, med små budskap knyttet til menneskerettighetserklæringen festet til hvert trappetrinn (bildet nederst til høyre).

HELDIGITAL RAFTOKONFERANSE

På grunn av reiserestriksjoner og sosial distansering ble årets konferanse avholdt digitalt og uten publikum i salen. Bidragsyterne holdt innlegg via Skype, blant annet den profilerte Guardian-journalisten Ruth Michaelson. På scenen i Universitetsaulaen står daglig leder Jostein Kobbeltvedt sammen med Rania Maktabi, Professor, ved Høgskolen i Østfold.

Rouba Mhaissen, prismottaker og leder av organisasjonen
SAWA for Development and Aid.

Raftoprisen 2018 - Viktige gjennomslag i EU har bremset krisen i Polen

Gjennom å støtte krefter i Polen som deler oppfatningene til prismottaker i 2018, Adam Bodnar, har arbeidet ført til viktige gjennomslag opp mot EU-domstolen, og norsk UD, og bidratt til å bremse krisen som pågår i det polske rettsvesenet. Stiftelsen har i 2020 konsentrert innsatsen rundt tre grupper av partnere: De Polske dommerforeningene Iustitia og Themis, ICJ Norges Ad-hoc gruppe for Polen, som følger situasjonen i Polen og EU, samt Norges respons på utviklingen, og polske Free Courts Initiative, som representerer polske høyesterettsdommere i EU-domstolen og driver omfattende agitasjon til forsvar for rettsstaten i Polen.

”What is happening is a crime against the judiciary system, and sooner or later its effects will be experienced by everyone.”

Raftoprismottaker 2018, Adam Bodnar

4

Oppfølging av Raftoprismottakere

Raftostiftelsen har bidratt til å mobilisere for rettstaten i Polen, og gitt støtte og økt oppmerksomhet til prismottakere fra Libanon og Kashmir som på ulike måter opplevde kritiske situasjoner som gjorde det svært vanskelig å drive menneskerettighetsarbeid.

Raftoprisen 2019 - En prekær situasjon i Libanon

Prismottaker i 2019, Rouba Mhaissen, leder organisasjonen SAWA for Development and Aid, som er engasjert i arbeid for syriske flyktninger, hovedsakelig i Libanon. Som del av stiftelsens oppfølging av Mhaissen og SAWA, ble det våren 2020 igangsatt et prosjekt med fokus på «women mediators». På grunn av den prekære situasjonen i Libanon som følge av økonomisk kollaps og deretter eksplosjonen i Beirut som også rammet SAWAs kontorer, så SAWA seg nødt til å endre fokus i sitt arbeid og prosjektet ble utsatt på ubestemt tid.

Rafto har i stedet bistått SAWA med midler i sitt ad hoc-arbeid som følge av eksplosjonen og den generelle krisen i Libanon, samt med midler til gjenoppbygging av deres lokaler. Rafto har også vært med på å sette fokus på SAWAs arbeid og situasjonen i Libanon gjennom artikler og intervjuer i diverse nasjonale medier, samt et webinar med Rouba Mhaissen om situasjonen for flyktninger i Libanon i lys av den prekære situasjonen som utspilte seg i 2020.

Da EU-domstolens beslutning av 19. november ble møtt med forslaget om en «Kneblingslov» innså de polske dommerne at storstilt forfølgelse stod for døren, og appellerte til europeisk dommere om å gi sin støtte gjennom deltakelse i en #1000RobesMarch i Warszawa. Raftostiftelsen organiserte en norsk delegasjon som inkluderte representanter for ICJ, Dommerforeningen, og Helsingforskomiteen. Delegasjonen møtte ledelsen for polsk Høyesterett, og deltok i selve marsjen med rundt 1000 dommere fra Polen, med 50 dommere fra 22 Europeiske land, og rundt 30 000 advokater og alminnelige borgere. Ved slutten av året var denne støtten vokst til underskrifter fra 6000 Europeiske dommere under en appell til EU-kommisjonen om å ta affære. Marsjen fikk god medieoppmerksomhet og ble dekket i mange av de største europeiske mediene, og norske aviser inkludert Aftenposten, Rett24 og Advokatbladet.

ICJ Norges Ad hoc gruppe har med Raftostiftelsen som partner fulgt opp solidaritetsarbeidet for polske dommere fra 2019. Gruppen har i møter med UD presentert sine anbefalinger om hvordan Norge burde håndtere rettstatskrisen i Norge og EU. Som følge av dette stanset UD Norges bidrag til partnerprogrammet “Justice Program” med det polske nasjonale domstolsrådet, i tråd med gruppens anbefalinger. Denne beslutningen fikk god mediedekning i viktige europeiske og polske medier.

Raftostiftelsen har i tillegg gitt støtte til Free Courts Initiative som driver juridisk arbeid og formidling om pågående rettsprosesser, om rettsstatsproblematikk og borgerrettigheter. Free Courts produserte også en video om rettigheter og plikter dersom man blir arrestert under demonstrasjoner som er sett av mer enn 4 millioner personer i Polen

Raftoprisen 2017: Menneskerettighetsforsvarere rammet hardt

For prismottakerne 2017 Parveena Ahangar og Parvez Imroz kom Covid-19 etter åtte måneder med radikal militær lockdown, etablert 5. august 2019, etter vårt skjønn primært for å ta kontroll over enhver opposisjon som måtte oppstå etter at Jammu og Kashmirs konstitusjonelle status som selvstendig stat i den indiske unionen ble ensidig opphevet av det indiske parlamentet og regjeringen samme dag. Alle sivilsamfunnsaktiviteter ble deretter lammet frem til Covid-19 slo inn over regionen, med svært begrensede muligheter til å reise fritt, og uten telefon eller internett til å kommunisere med omverdenen. Beredskapen for å håndtere Covid var dårlig i India, og enda svakere i Kashmir enn i andre mer sentrale delstater.

I oktober 2020 ble begge prismottakeres organisasjoner utsatt for razzia av det indiske sikkerhetspolitiet, hvor beslag ble tatt i dokumenter og utstyr. De er nå sammen med en rekke andre sivilsamfunnsaktører utsatt for uspesifikke anklager i media om ulovlig virksomhet, anklager som Raftostiftelsen anser å være uten troverdighet.

FNs Høykommissjonær for Menneskerettigheter OHCHR og flere av FN's Spesialrapportører fortsatte sitt arbeid med å påpeke overgrep i India og Kashmir, i kjølvannet av FN-rapportene publisert i 2018 og 2019. APDP og JKCCS fortsatte sitt arbeid med å hjelpe familier, og publisere rapporter, i 2020. Raftostiftelsen bisto i formidlingen av dette arbeidet. Raftostiftelsen fortsetter å støtte internasjonalt arbeid for å dokumentere og formidle innsikt i menneskerettsovergrepene i Kashmir, ledet av den fremste akademiske ekspertisen på temaet.

Bistår med støtte til øvrige prismottakere i en krisesituasjon

Raftostiftelsen følger arbeidet til alle prismottakere tett, og bistår med støtte i kritiske situasjoner og setter søkelys på deres saker. I 2020 gikk støtte til blant annet:

- Agora (Russland) - midler til oversettelse av rapporter
- Padre Melo (Honduras): oppgradering av Radio Progresos produksjonsapparat
- NCDCHR (India): oppgradering av digitale systemer som kan sikre mot innbrudd og inndragelse og dermed sikre at organisasjonen fremdeles kan operere.
- Yanar Mohammed (Irak): Internasjonal mobilisering mot at organisasjonen hennes, OWFI skal følges og erklæres ulovlig.
- Sexual Minorities Uganda: Politiets håndhevelse av bevegelsesbegrensninger innført under Covid-19 har i mange tilfeller utartet til forfølgelse av homofile og andre kjønnsminoriteter. Rafto har gitt bidrag for å beskytte aktivistene i SMUGs nettverk, deres kontorlokaler og informasjon de er i besittelse av.
- Raftostiftelsen har i tillegg fulgt utviklingen i Hviterussland etter valget, gjennom tett en dialog med Yara om deres forhold til det statlige gruveselskapet Belaruskali. Yara er deres største kunde.

Over: #1000RobesMarch i Warszawa 11. januar 2020 der Rafto organiserte en norsk delegasjon som deltok under demonstrasjonene. Nede t.h: Prismottaker 2017 Parveena Ahangar. Feiring av prismottaker Adam Bodnar (nr. 2 fra høyre) sin bursdag med Rafto-partnere Free Courts Initiative.

Nødhjelpsforsyninger fra IDRF til innbyggere i Beirut etter eksplosjonen 4. august. Nærmere 200 mennesker mistet livet i ulykken. Foto: SAWA

5

Støtte til menneskerettighetsforvarere under pandemien

Pandemien har vist hvor sårbart arbeidet for menneskerettigheter er når de ikke er integrert i kjernen av statens virksomhet. Det er menneskerettighetsforvarere som står i frontlinjen, og under pandemien har de måttet jobbe under enda tøffere omstendigheter, både som følge av statlige tiltak for å hemme spredning av Covid-19, men også gjennom å bli forfulgt og sabotert i arbeidet av myndighetene.

Pandemien har gjort at Raftostiftelsen har måtte gjøre endringer i arbeidet for og med prismottakere og menneskerettighetsforvarere. I 2020 har ingen kunnet møtes fysisk til arrangementer, som Rafto Laureates Forum og samlinger i Kvinnenettverket. I stedet har stiftelsen gjennom tett dialog med de involverte, bidratt med støtte slik at de kunne fortsette sin virksomhet under ekstraordinære omstendigheter.

Støtten har blant annet gått til digitalt utstyr, både for å sikre god kommunikasjon i en tid der fysiske møter ikke har vært mulig, og for å øke den digitale sikkerheten som er en enda større utfordring enn før. Stiftelsen har også vært i møter med ulike beslutningstakere og instanser, som FN og UD, for å løfte problemstillinger og belyse saker som berører menneskerettighetsforvarere under pandemien.

Jostein Hole Kobbeltvedt i digitalt møte med Utenriksminister Ine Eriksen Søreide.

Gjennom pandemi-året arrangerte Raftostiftelsen en serie samtaler og webinarer med prismottakere og andre inviterte deltakere, om temaer relatert til menneskerettighetsforvareres situasjon i verden under Covid-19. Eksempelvis ble det arrangert webinar om syriske flyktninger i Libanon under pandemien og uighurenes situasjon i Kina og verden, med internasjonale eksperter i panelet.

Raftos engelske nettsider ble tillagt en egen Covid-seksjon der det ble løftet frem saker og tema som Rafto eller prismottakerne har vært opptatt av å få belyst i pandemi-året.

Mobilisering av kvinnelige menneskerettighetsforvarere og fremvekst av lokale initiativ

Raftostiftelsen etablerte Kvinnenettverket i 2014. Dette har utviklet seg til å bli en viktig arena for kvinnelige menneskerettighetsforvarere i Midtøsten, Nord-Afrika og Sørøst-Asia. 2020 begynte med digitale samlinger på våren med fokus på erfaringsutveksling, støtte og felles arbeid. Ulike arbeidsgrupper jobbet ukentlig med ulike tema som felles prosjekter, nettside, strategiarbeid, og podcast. Nettsiden har til hensikt å gjøre arbeidet i nettverket synlig og skal fungere som en plattform for å dele prosjekter, kampanjer og til å nå andre kvinnelige menneskerettighetsforvarere i regionen.

Siden de fysiske samlingene på høsten uteble på grunn av pandemien, startet nettverkets deltakere med å jobbe frem lokale prosjekter som retter seg mot kvinnelige menneskerettighetsforvarere i regionen. Ved slutten av 2020 var ni lokale prosjekter klare til å starte. Disse er tilpasset lokale behov og interesser, og fremgangsmetode er skreddersydd konteksten de befinner seg i. Prosjektene fokuserer på kvinnelige menneskerettighetsforvarere, men har ulike vinklinger og metoder, som kvinners deltakelse i fredsarbeid, tilgjengeliggjøre og forenkle informasjon om kvinners rettigheter i lovverket gjennom apper, og podcast for å forene og mobilisere kvinner i regionen.

Øker kompetansen om menneskerettigheter i næringslivet

Interessen for menneskerettigheter blant næringslivsaktører økte markant i 2020. Gjennom utvikling av sektorspesifikke verktøy og kapasitetsbyggende tiltak, samt forelesninger og webinarer, har Raftostiftelsen vært en pådriver for å heve kompetansenivået på menneskerettighetsspørsmål i norsk næringsliv og blant fremtidens ledere.

Den regionale samarbeidsplattformen som ble etablert i 2019 sammen med Bergen Næringsråd, fikk i 2020 et tydelig innhold og et nytt navn: FUTURE-PROOF. Formålet med plattformen er å fremme næringslivets evne til å etterleve sitt menneskerettighetsansvar gjennom implementering av FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP). FUTURE-PROOF har i løpet av året organisert og gjennomført seminarer, webinarer og konsultasjoner, og nærmere 120 bedrifter og organisasjoner har deltatt i aktiviteter i regi av plattformen. Raftostiftelsen har rollen som koordinator. Ressursgruppen Internasjonal i Bergen Næringsråd fungerer som referansegruppe for FUTURE-PROOF, mens arbeidsgruppen består av representanter fra Equinor, DNB, Grieg Star, DOF og Bergen Kommune.

Utarbeidet verktøy for aktsomhetsprosesser for ulike næringer

Raftostiftelsen har i 2020 arbeidet videre med våre partnere om utvikling av verktøy og kapasitetsbyggende tiltak for selskaper innen fire sektorer: shipping, sjømat, finans og bygg. Dette er alle sektorer med betydelige utfordringer knyttet til menneskerettigheter.

SHIPPING: «The Ship Lifecycle – Embedding Human Rights from Shipyard to Scrapyard» ble utviklet av Rafto, IHRB og DIHR i 2019 etter en serie rundebordseminarer i Norge (Mind the Gap Tour), samt tilsvarende i London og Singapore. I 2020 ble arbeidet videreført, og The Ship Life Cycle Principles ble utarbeidet. Raftostiftelsen har en ledende rolle i arbeidet. Prinsippene henviser seg til alle aktører i de ulike fasene av livssyklusen til et skip og peker på vesentlige menneskerettighetsutfordringer som selskapene må vurdere i sine aktsomhetsprosesser. I desember ble det satt i gang en omfattende konsultasjonsrunde for å få innspill og kommentarer fra representanter for de ulike målgruppene. The Ship Lifecycle Principles vil bli ferdigstilt i første kvartal 2021 og skal videre suppleres med mer detaljerte veiledere for ulike aktører og med fokus på særlig utfordrende tema.

Første arrangement i regi av samarbeidsplattformen FUTURE-PROOF.

SJØMAT: Raftostiftelsen har i 2020 bidratt til at respekt for menneskerettigheter ble satt på kartet til sjømatnæringene i Norge. Arbeid med sjømatnæringen startet i desember 2019 med gjennomføring av rundebordseminar om menneskerettigheter og lakseoppdrett med hovedaktører i lakseindustrien. Gjennom interne rapporter om arbeidslivskriminalitet i fiskerinæringen, eksisterende internasjonale verktøy og verdikjeder for oppdrettsfisk og villfangst, samt tett kontakt med aktører i sjømatnæringen, er det lagt grunnlag for konkret samarbeid mellom Raftostiftelsen og Arbeidsgruppen for ansvarlig næringsliv, som består av representanter for Fiskekjøpernes Forening, Sjømat Norge, Norges Fiskarlag, Mattilsynet, Skatteetaten og Sjømatbedriftene.

FINANS: Raftostiftelsen etablerte i 2020 et samarbeid med DNB om utvikling av et grunnleggende kurs i menneskerettigheter for finansnæringen. 20 medarbeidere i bedriftskundeområdet hos DNB piloterte kurset og styrket gjennom dette sin kunnskap gjennom opplæring i UNGP og praktisk casearbeid. Med bakgrunn i piloten har Raftostiftelsen gjennomført en tilpasset versjon for en gruppe finansinstitusjoner i Norge. Raftostiftelsens faglige samarbeidspartner i arbeidet var Pia Rudolfsson Goyer.

BYGG: Raftostiftelsen er partner i «Coalition for Dignity in the Built Environment» sammen med IHRB, Raoul Wallenberg Institutt og University of New South Wales. Sammen har vi utarbeidet et overordnet internasjonalt rammeverk for aktører i byggenæringen: Framework for Dignity in the Built Environment. Rammeverket er et verktøy for å identifisere og håndtere menneskerettighetsutfordringer i ulike stadier i livssyklusen til et bygg. Et av Bergen kommunes store byggeprosjekter, Bergen inkluderingssenter, er et pilotprosjekt, hvilket innebærer at rammeverket er i aktiv bruk av de sentrale aktørene i prosjektet.

Kommunen har blant annet engasjert en egen koordinator som skal sikre grundige og brede medvirkningsprosesser, og det stilles strengere krav til entreprenør når det gjelder menneskerettigheter i anskaffelsesprosessene.

Rekordstor interesse for masterkurset

Masterkurset i Business and Human Rights er et samarbeid mellom Raftostiftelsen, IHRB og Universitetet i Bergen v/ Institutt for sammenliknende politikk og er gjennomført for fjerde år på rad i 2020, denne gang heldigitalt. Digitaliseringen åpnet for global deltakelse, og interessen for kurset var rekordstor med over 50 søkere. 44 deltakere avla eksamen. En imponerende liste av forelesere inkluderte eksperter fra FN, akademia, næringslivsaktører, internasjonale og norske ekspertmiljøer og ikke minst: Raftoprismottakere fra Bahrain, Nigeria, Uganda og India. For å belyse dagsaktuelle spørsmål knyttet til menneskerettigheter og næringsliv, ble det holdt forelesninger om Covid-19, Black Lives Matter og klimaendringer.

Koalisjonen KAN ble etablert i 2020.

Pådriver for lovgivning for aktsomhetsvurderinger

Raftostiftelsen er en pådriver for at det skal innføres lovgivning som forplikter selskaper til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger med hensyn til menneskerettigheter. Som medlem av styringsgruppen for KAN – Koalisjonen for ansvarlig næringsliv, har stiftelsen i 2020 bidratt til at spørsmålet om lovgivning er kommet tydeligere på dagsorden og at selskaper, organisasjoner og fagforeninger står sammen med felles agenda. KAN anerkjenner også det viktige arbeidet Etikkinformasjonslovutvalget har gjort. Det er ingen tvil om at varslet lovgivning har stor betydning for å få næringslivet til å prioritere arbeid med menneskerettigheter.

Gjesteforelesning ved Frances House, IHRB på CEMS-seminar på NHH.

Sommeren 2020 lanserte UD og NORAD et bistandsprogram mot moderne slaveri. Programmet er i stor grad basert på skissen som ble utviklet av en ekstern referansegruppe ledet av Raftostiftelsen. Programmet på 190 millioner kroner gir støtte både til forebygging av moderne slaveri i norske samarbeidsland og yter støtte til arbeid med å styrke næringslivets arbeid med aktsomhetsvurderinger og verdikjeder.

Styrker arbeidet for økt kunnskap om UNGP blant økonomistudenter

Raftostiftelsens samarbeid med CEMS - The Global Alliance in Management Education, ble i 2020 utvidet til å omfatte både NHH, LSE og Aalto. Gjennom heldagskurset «Business and Human Rights» som holdes av Institute for Human Rights and Business og Raftostiftelsen, har 169 studenter fra en lang rekke land fått innblikk i hvordan bedrifter bør arbeide med menneskerettigheter og UNGP. Gledelig var det at både LSE og Aalto valgte å gjøre Rafto og IHRB sitt seminar obligatorisk for alle studentene på kullet. Undervisning på LSE og Aalto foregikk fysisk i januar. På NHH ble det holdt et fysisk seminar i mars og to digitale om høsten.

I løpet av vinteren 2020 ble Raftostiftelsens frivillige studentgruppe på NHH, Rafto x NHHS, etablert. Formålet til Rafto x NHHS er å være et forum der NHH-studenter kan lære om, samt informere andre om næringsliv og menneskerettigheter, og være et bindeledd mellom stiftelsen og studenter ved NHH. Gruppen, som består av over tjue medlemmer, har i løpet av året gjennomført en rekke aktiviteter for medlemmer og andre studenter, hvor både internasjonalt ledende eksperter fra sivilsamfunn og kjente næringslivsaktører har vært involvert. Gruppen har også drevet bevisstgjøringsarbeid gjennom sosiale medier og har fra høsten hatt en fast spalte i studentavisen på NHH.

7 Undervisning tilpasset en ny tid

I et krevende pandemi-år med strenge smittevernregler og reiserestriksjoner, har Raftostiftelsen klart å opprettholde og videreutvikle et fullverdig undervisningstilbud for elever og lærere.

Undervisningstilbudet har i 2020 vært preget av begrensningene smittevernrestriksjonene brakte med seg, men har samtidig gitt muligheter for nytenkning. I løpet av året har Raftostiftelsen hatt 7361 deltagere på undervisning. Dette er en nedgang fra rekordåret 2019 (10201 deltagere) på 27,8 prosent, men samtidig på linje med 2018.

Stiftelsen har klart å opprettholde aktiviteten gjennom hele pandemi-året, både fordi det var mulig å undervise elever digitalt allerede fra mai, og fordi undervisningstilbudet ble utvidet til å inkludere uteskole, besøk til skoler, i tillegg til et smittevern-vennlig opplegg på Raftohuset.

Raftostiftelsens målgruppe i undervisningsarbeidet er lærere og elever i ungdomsskole og videregående, samt lærerstudenter. Det gleder oss å se at den samlede andelen undervisningsøkter for disse målgruppene øker, fra å utgjøre 69,9% av deltakerne i 2013, til 93,6% i 2020. (andre deltakere er konfirmanter, folkehøgskoleelever og andre studenter).

Økt etterspørsel med ny læreplan

Rafto opplever en økt etterspørsel for demokrati- og menneskerettighetsundervisning fra hele Vestlandet. Med nye læreplaner som har fokus på temaer som demokrati, medborgerskap og bærekraft, har behovet blitt ytterligere forsterket. Av den grunn har stiftelsen jobbet for å øke bevilgningene til undervisning, både for å kunne styrke kapasiteten og for å kunne utvide lokalene på Raftohuset.

Debattinnlegg om formidling om Holocaust (BT, 27/1), deltakelse i lærer-podcast og publisering av masteroppgave om menneskerettighetsundervisning, har vært med på å synliggjøre undervisnings-kompetansen eksternt.

Tilpasninger til digitale formater

Raftostiftelsen har siden skolene stengte sine fysiske lokaler arbeidet for å utvikle fullverdig nettbasert undervisning samt en ny modell for hvordan demokrati- og menneskerettighetsundervisning kan gjennomføres digitalt. Den 19. mars ble den digitale hjemmeskolen lansert, og 4. mai den digitale Rettighetstanken, og undervisningsmateriell og booking ble gjort tilgjengelig på Raftos nettside. Fra lanseringsdagen frem til 15. Mai hadde disse sidene 1306 unike visninger. Sammenliknet med samme periode i 2019 hadde rafto.no 34% mer trafikk til nettsiden, og økningen er primært i brukere fra Norge og til undervisningssidene.

UTDRAG FRA RAFTO-MODELLEN:

“Et levende demokrati trenger uenighet, meningers mot og engasjement for menneskerettigheter. Gjennom Raftostiftelsens undervisning skal elevene få utforske og bli kjent med eget engasjement, utforske menneskerettslige dilemmaer og verdier.

Raftostiftelsens undervisning skal fremme en kompleks og nyansert forståelse av verden, men vil skal også gi fremtidshåp og troen på at en bedre verden stadig er mulig. Slik våre pris-mottakere manøvrerer mellom utfordringer og muligheter, skal vi balansere det samme i møte med eleven.”

Da skolene gradvis åpnet igjen utover våren, ble de digitale undervisningstilbudene samt flere tilbud videreutviklet i tett dialog med læreres ønsker og behov.

Rafto-modellen: lansering av ny pedagogisk plattform

Raftostiftelsen har forsøkt å definere hva som kjennetegner undervisningsarbeidet, og hvordan man best mulig ivaretar den pedagogiske plattformen både i tradisjonelle og på nye undervisningsarenaer. Grunnpilarene for demokrati- og menneskerettighetsundervisning har i løpet av 2020 blitt samlet i en ny pedagogisk plattform under navnet “Rafto-modellen”.

Kompetanseheving for lærere

Dembra-prosjektet, der det drives utviklingsarbeid ute på skolene, ble sterkt påvirket av korona og nedstengingen i mars. Skolene som er med, fikk tilbud om å forlenge oppfølgingen til ut skoleåret 2020-2021, noe to av dem takket ja til. Til tross for usikre omstendigheter og nesten utelukkende digitale aktiviteter, har Dembra hatt et høyt aktivitetsnivå og funnet nye metoder for å arbeide med mangfoldskompetanse, inkludering og demokratiopplæring. I 2020 ble Dembras tredje publikasjon: “Faglige perspektiver på demokrati og forebygging av gruppefiendtlighet i skolen” utgitt.

Dembra Vest inngikk et samarbeid med Askøy kommunes ungdomsskoler for skoleåret 2020-2021. Dembra har blitt et eget nettverk støttet av kommunen, i tillegg til at hver skole får individuell oppfølging.

Gjennom året har Raftostiftelsen beveget seg fra fysiske lærerkurs til digitale. På Faglig pedagogisk dag (UiB) var 200 lærere innom Raftohuset på didaktiske foredrag knyttet til rasisme, fordommer, antisemittisme, holocaustundervisning, konspirasjonsteorier og bærekraftig utvikling. Før nedstengningen ble det arrangert et eget lærerkurs i samarbeid med fagnettverket for samfunnsfaglærere på videregående skole, der tema var Demokratiets tilstand i dag og demokratiopplæring i skolen.

Fra mars og ut året har stiftelsen arrangert og medvirket på ulike digitale lærerkurs om temaer som rasisme og kontroversielle tema, om Rafto-modellen og utdanning for bærekraftig utvikling

Samarbeidsprosjekter:

Freds- og menneskerettighetssundervisning: Raftostiftelsen har et tett og nært samarbeid med de ulike sentrene i Norge som driver freds- og menneskerettighetssundervisning, gjennom blant annet erfaringsutveksling og felles arrangementer. I 2020 ble det produsert en felles presentasjonsvideo, samt kronikk i VG i forbindelse med frigjøringsjubileet.

Mange skoler på Vestlandet har hatt besøk av Raftostiftelsen. Bildet er fra et skolebesøk til Firda videregående skole der elevene deltok i rollespillet Demoland.

Klimaundervisning i skolen: I 2020 har Rafto tatt initiativ til et samarbeid med Vilvite, Universitetsmuseet, Norsk Klimastiftelse om å nå ut til regionens skoler med vårt klimaundervisningstilbud. Til dette arbeidet har vi også mottatt støtte fra Bergen kommunes klimatilskudd for å undersøke hvilke faktorer som påvirker hvorvidt lærerne velger å benytte seg av tilbudene.

Demokratilæring på Utøya: Vårens samlinger måtte utsettes, men i høst har Raftos undervisere deltatt på seks samlinger. Samarbeidspartnere er Europeiske Wergelandssenteret, Utøya AS og 22. Juli senteret.

Holocaust-markering: Raftostiftelsen styrket samarbeidet med Espeland Fangeleir om å tilby krigsundervisning til skoler i området og om et felles undervisningsopplegg for 9. trinn i anledning Holocaustdagen 2020.

Klima, bærekraft og menneskerettigheter: Våren 2020 ble det vanskelig å gjennomføre Fremtidspiloten som krever fysisk oppmøte, men i løpet av høsten ble det utarbeidet et digitalt alternativ. Rafto mottok støtte til dette prosjektet også ut 2020 fra Kavlifondet, noe som muliggjør videre satsning i 2021. Fremtidspiloten er et prosjekt i samarbeid med Bærekraftig liv og Impact Hub Bergen.

Menneskerettighetsfilmer med undervisningsopplegg: Raftostiftelsen samarbeider med BIFF og gir 150 000 kr. i støtte til Checkpoints-programmet som har fokus på menneskerettigheter. I 2020 deltok 8499 elever på BIFF sitt skoleprogram. Rafto laget undervisningsopplegg til filmene som elevene fikk tilsendt.

Fordommer og stereotyper: Raftostiftelsen samarbeider med organisasjonen Papillon som bidrar med gjesteundervisere på undervisningstemaet «Migrasjon og Menneskehandel», som møter elevene til samtale og spørsmål.

POPULÆRE KORTSTOKKER:

Raftostiftelsen har over flere år utviklet en rekke gratis undervisningsressurser som kan bestilles og der lærerne selv bruker dem i undervisningen på sin skole. I 2020 opplevde stiftelsen en økning i henvendelser om å få tilsendt undervisningsmateriell til skolene. Eksempelvis ble 399 Engasjementskortstokker sendt ut til skoler i hele Norge.

8

Kommunikasjon og fundraising

Raftostiftelsen måtte gjøre et skifte for å tilpasse kjerneaktivitetene til digitale formater i 2020. Dette ble en mulighet til nå et større internasjonalt publikum med Raftoprisen, og å kunne tilby et undervisningsopplegg til elever med hjemmeundervisning.

Kommunikasjonsavdelingen tipser jevnlig norske redaksjoner om saker som angår kjernevirksomheten: prismottakeres og menneskerettighetsforsvareres situasjon, hendelser knyttet til prisland eller undervisningsrelaterte saker. I 2020 har stiftelsen satt fokus på blant annet flyktningkrisen, med leserinnlegg i Dagbladet og intervjuer på TV2 i forbindelse med brannen i Moria-leiren på Lesbos og eksplosjonen i Beirut.

Raftostiftelsen har også satt fokus i media på dommerprotestene i Polen, Norges rolle i FN's sikkerhetsråd samt Uighurernes situasjon i Kina. I forbindelse med Frigjøringsjubileet gikk stiftelsen sammen med Freds- og menneskerettighetssentrene om å skrive en felleskronikk som ble publisert i VG.

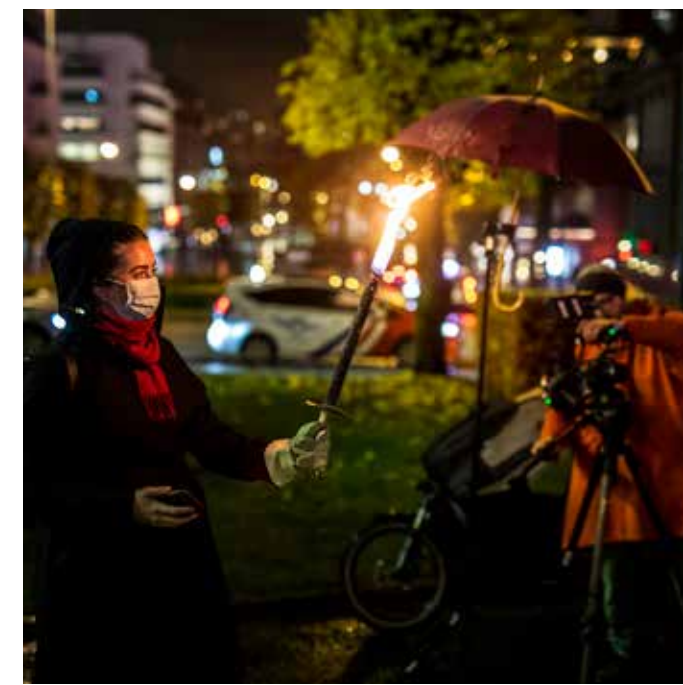
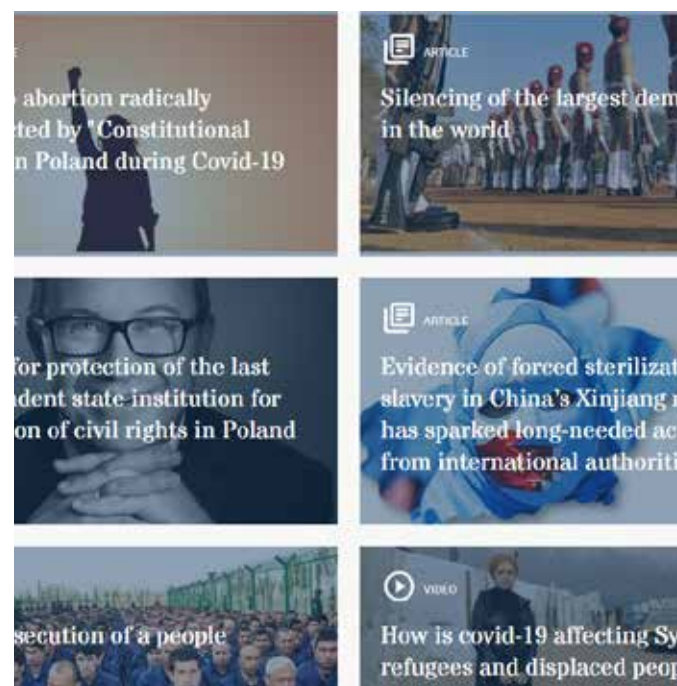
I 2020 ble LinkedIn tatt mer aktivt i bruk, spesielt i forbindelse med saker relatert til Næringsliv og menneskerettigheter. Per i dag har siden nærmere 1000 følgere med jevnlig oppdateringer på aktiviteter på tema. Raftostiftelsen hadde ved utgangen av 2020 totalt ca. 16 000 følgere i sosiale medier (68% Facebook, 12% Instagram, 19% Twitter, 6% LinkedIn).

Rafto har i løpet av året hatt et tett samarbeid med filmprodusent Paul Johannesen og fikk laget filmer om årets Raftopris og om stiftelsens arbeid, som ble vist i de digitale Raftopris-sendingene. Rafto laget også en rekke filmer som promoterer ulike undervisningstilbud og som brukes i undervisningen.

Nettsiden rafto.no ble justert til å få inn nytt innhold tilpasset korona-situasjonen. Det ble laget en egen Covid-seksjon, der det ble publisert saker relatert til menneskerettighetsforsvareres arbeid under pandemien. Undervisningssidene ble også justert med innhold tilpasset det utvidede undervisningstilbudet under pandemien. Videre har stiftelsen startet utvikling av to nye nettsider relatert til prosjektene Future-Proof og kvinnenettverket, begge med planer om lansering i 2021.

Støtte fra private bidragsytere

Raftostiftelsen har i de senere årene sett en gradvis økning i private bidrag, og mottok i 2020 støtte fra Kygo som valgte å auksjonere bort et piano der inntektene gikk uavkortet til Raftos arbeid. Auksjonen fikk stor medieoppmerksomhet og oppmerksomhet i sosiale medier.

Øverst til venstre: Artisten Kygo er Rafto-ambassadør og donerte i 2020 pianoet sitt der inntektene gikk uavkortet til Raftostiftelsen. Høyre: Videoproduksjon under Raftouken.

Midt venstre: Egen Covid-seksjon på nettsiden. Høyre: Raftostiftelsen har skrevet en rekke debattinnlegg for å belyse menneskerettighetsforsvareres situasjon i verden i dag. Faksimile fra Dagbladet, 2. april 2020.

Nederst venstre: Kunngjøringen av Raftoprisen ble i 2020 gjort om til en direktesending med intervjuer før og etter offentliggjøringen av årets Raftopris.

Raftostiftelsens formålsparagraf

Stiftelsens formål er, i Thorolf Raftos ånd, å arbeide for menneskets rettigheter, i første rekke åndsfrihet, politisk frihet og økonomisk frihet. Arbeidet skal drives på humanistisk grunnlag uten geografiske avgrensninger for å fremme menneskeverd. Raftostiftelsen skal tildele Thorolf Raftos Minnepris (Raftoprisen). Arbeidet til Raftostiftelsen skal utføres gjennom oppfølging av Rafto-prisene, undervisningsarbeid og annen formidling. Raftostiftelsens virksomhet kan struktureres i to deler: stiftelsens kjernevirksomhet og tilhørende støttefunksjoner.

Strategiske hovedmål for Raftostiftelsen

1. Å tildele Raftoprisen til utvalgte menneskerettighetsforkjempere.
2. Raftostiftelsen skal ta aktivt del i kampen for menneskeverdet ved å være en langsiktig samarbeidspartner og støttespiller for Raftoprismottakerne i deres menneskerettighetsarbeid.
3. Raftostiftelsen skal, gjennom undervisning og formidling, fremme kompetanse om og engasjement for demokrati, menneskeverd og menneskerettigheter.

Strategiske hovedmål for Raftostiftelsen

1. Å tildele Raftoprisen til utvalgte menneskerettighetsforkjempere.
2. Raftostiftelsen skal ta aktivt del i kampen for menneskeverdet ved å være en langsiktig samarbeidspartner og støttespiller for Raftoprismottakerne i deres menneskerettighetsarbeid.
3. Raftostiftelsen skal, gjennom undervisning og formidling, fremme kompetanse om og engasjement for demokrati, menneskeverd og menneskerettigheter.

Kjernevirksomheten organiseres under tre aktiviteter:

1. Raftoprisen.
2. Partnerskap for menneskerettigheter.
3. Demokrati- og menneskerettighetsundervisning.

Støttefunksjonene organiseres under tre områder:

1. Kommunikasjon.
2. Organisasjon og frivillighet.
3. Finansiering.

Styret 2020

Styreleder Martin Paulsen
 Nestleder Anne Horn
 Styremedlemmer:
 Siri Gloppen (til og med årsmøtet)
 Liv Unni Stuhaug (ansattes representant, tom. årsmøtet)
 Anders Skjævestad
 Siri Pettersen Stranden
 Anders Waage Nilsen
 Laila Bokhari
 Lovise Aalen (fra styremøte 3)
 Iver Ørstavik (ansattes representant, fra styremøte 3)
 Observatør: Ingrid Malene Liavik (styreleder Raftostiftelsens venner).

Styret har hatt seks styremøter i 2020.

Administrasjon 2020

Ansatte i 100 % stilling:
 Jostein Hole Kobbeltvedt, daglig leder
 Stig Rasmussen, administrasjonsleder
 Julie Ane Ødegaard Borge, undervisningsleder
 Therese Jebsen, seniorrådgiver
 Iver Ørstavik, seniorrådgiver
 Ingrid B. Rosland, prosjektleder Kvinnenettverket
 Bjørnar Dahle, rådgiver undervisning
 Marita Nygård, rådgiver undervisning
 Liv Unni Stuhaug, prosjektkoordinator, Raftoprisen
 Ronja Breisnes, rådgiver kommunikasjon fra 1.3-31.12
 Silje Hammersland, rådgiver kommunikasjon fra 1.1-29.2
 June Naustdal, administrasjonsmedarbeider
 Nicholas Nord Drange, prosjektmedarbeider
 Solveig Moldrheim, 20% stilling Dembra-prosjekt

Raftostiftelsen hadde i løpet av 2020 to personer på prosjektkontrakt: Theresa Århus og Natalie Milde, og fire ansatte på timebasis: Lene Mortensen, Viola Breunig, Marie Tindstad og Maria Hindahl.

Praktikantordning

Raftostiftelsen etablerte i 2010 en praktikantordning der frivillige jobber to dager i uken, normalt i ett år, som en del av administrasjonen. Ordningen har i dag fastsatte læringsmål og i større grad enn tidligere formalisert oppfølging fra stiftelsen.

Praktikanter i 2020

Celine Davidsen, Raftoprisen
 Jonas Fjærtøft, undervisning
 Guro Skaslien Øyen, undervisning vår
 Vilde Mørk Hobæk, undervisning vår
 Anette Nygard Næss, undervisning høst

Raftostiftelsens Priskomiteé 2020

Leder Line Alice Ytrehus
 Kristine Onarheim
 Michael Hertzberg
 Eirik Hovden
 Johannes Servan
 Ingrid Hoem Sjurson
 Helge Haugland
 Catalina Vallejo Piedrahita
 Anne Noddeland (leder av studentgruppen 2020).

Frivillige

Raftostiftelsen er en ideell organisasjon som i stor grad er basert på frivillig arbeid. Ca. 70 personer er aktive gjennom ulike verv i styret, priskomiteen, studentgruppen, oslogruppen, NHHS X Rafto, eller annet.

Raftohuset – Stiftelsen Egil Raftos Hus (SERH)

Raftostiftelsen leier lokaler i Raftohuset – Menneskerettighetenes plass 1. Eiendommen eies av SERH, som ble opprettet i 1997. Styreleder i SERH er Jan Ramstad, og Dag Stiegler er styremedlem.

Stiftelsen Raftoprisens Fond (Raftofondet)

Det er et mål at finansieringen av Raftoprisen skjer på et selvstendig og fritt grunnlag. Raftofondet ble etablert i 2008, og Fondets formue bygges opp gjennom gaveinnskudd fra personer og selskaper. Hovedformålet er, gjennom avkastningen fra fondets kapital, å stille til disposisjon midler til Raftostiftelsen i forbindelse med den årlige utdelingen av Raftoprisen. Midlene kan også benyttes til oppfølging av tidligere Raftopriser. Styret i Stiftelsen Raftoprisens Fond består av Tom O. Kleppstø (leder), Elin Bull Stokke, Siri P. Strandenes og Alexander Cappelen.

Raftostiftelsens Venner

På våren har venneforeningen drevet undervisningsarbeid for ungdom i samarbeid med Raftostiftelsens undervisningsavdeling. Venneforeningen har også utført dugnad i hagen til Raftohuset, og bidratt med økonomisk støtte til stiftelsen.

Human Rights House Network

Raftohuset er medlem av Human Rights House Network (HRHN), et internasjonalt nettverk av menneskerettighetshus med medlemmer og samarbeidspartnere i blant annet Oslo, Moskva, Warszawa, Sarajevo, Minsk, Zagreb, Baku og London.

Faglige samarbeidspartnere

22. juli-senteret, Aalto University Business School, Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg, Ahead for Business and Human Rights, Amnesty International, Arbeidsgruppen "En ansvarlig sjømatnæring" Arkivet Freds- og menneskerettighetssenter, Askøy kommune (Dembra), Bærekraftige liv, Bergen Global, BIFF, Bergen Næringsråd, Byarkitekten i Bergen, CEMS, Centre of Law and Social Transformation, Christian Michelsens Institute, Dansk Institut for Menneskerettigheter, DEMOS Norge, Den norske Helsingforskomité, Den Norske Uighurkomiteen,

Det norske menneskerettighetsfond, DNB, DOF ASA, Dommerforeningen, Equinor, Etisk Handel, European Association of Judges EAJ, European Stability Initiative, Falstadsenteret, Fellesrådet for Afrika, FN-sambandet, Forum for Utvikling og Miljø, Framtiden i våre hender, Free Courts Initiative, Fritt Ord, Frontline Defenders, GermanMarshall Fund, GIEK, Grieg Star, HLM arkitektur, HL-senteret, Høgskolen på Vestlandet, HOMEF Health of Mother Earth Foundation, Human Rights Watch, Human-Etisk Forbund, Impact HUB Bergen, Institute for Human Rights and Business, International Commission of Jurists Norway, International Service for Human Rights, Inventura, Iustitia Judges Association, Kirkens Bymisjon, LitFest 2020, LSE, MEDEL Magistrats Européens pour la Démocratie et les Libertés, Minotenk, Nansensenteret, Narviksenteret, NLA Høgskolen, NHH, Norges institusjon for menneskerettigheter, Norges kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv, Nor-Shipping, Norsk klimastiftelse, Ocean Industry Forum Oslofjord, Papillon Bergen, PEN Norge, Political Conflict, Center for Race and Gender, University of California Berkeley, Raoul Wallenberg Institutet, Regnskogfondet, RVTS Vest, SeaCom, SOAS University of London, Stiftelsen Espeland Fangeleir og Gestapohuset Veiten, Støttekomiteen for Vest-Sahara, Support not protect, Sustainable Shipping Initiative, The European Wergeland Center, Themis Judges Association, UN Global Compact Ocean Action Platform, UN Office of the High Commissioner for Human Rights, Universitetet i Bergen, University of New South Wales, Utøya AS, Vil Vite, WISTA

Offentlige støttespillere:

Bergen kommune, Vestland fylkeskommune, Kunnskapsdepartementet, Utenriksdepartementet.

Andre støttespillere:

Formuesforvaltning, Fritt Ord, Kavlifondet, Kygo, Sparebanken Vest.

Bidragstakere Raftoprisen:

Den Nationale Scene (DNS), Fotograf Hans Jørgen Brun, Godt Brød, Kulturoperatørene, Studentersamfunnet, Universitetsaulaen (UiB).

Daglig leder har hovedansvar for HMS-arbeidet i Raftostiftelsen. Verneombud er Bjørnar Dahle. Oppfølging av HMS-saker er delegert til administrasjonsleder. HMS-saker tas opp jevnlig i stabsmøter.

Raftohuset er et gammelt bygg med behov for jevnlig utbedring for å opprettholde et godt fysisk arbeidsmiljø. I 2020 har vi oppgradert brannvarslingsanlegg med nye sensorer og nødlys.

Styret legger vekt på å ha en god fordeling mellom kvinnelige og mannlige medlemmer. I 2020 hadde styret fem kvinner og fire menn, priskomiteen hadde fem kvinner og fire menn, blant fulltidsansatte var det syv kvinner og fem menn.

Det har ikke vært skader eller ulykker i tilknytning til driften i 2020. Totalt sykefravær i forhold til totale arbeidstimer var 2,3 %. Det er ikke rapportert om jobbrelatert sykefravær. Grunnet den pandemien har det i stor grad blitt arbeidet fra hjemmekontor. Stiftelsen har oppgradert utstyr slik at langvarig arbeid hjemmefra har vært mulig for alle.

Et flertall av de ansatte er organisert i NTL, og Raftostiftelsen er innmeldt i Virke. Partene er bundet av Landsforbundet for Virksomheter, §27.

Raftostiftelsen forurensar ikke det ytre miljø mer enn det som er normalt for tilsvarende virksomhet.

Etter styrets oppfatning gir fremlagt resultatregnskap og balanse for regnskapsåret 2020 et riktig uttrykk for stiftelsens stilling og resultatet av virksomheten.

Driftsinntekter var i 2020 kr. 19 328 313 mot kr. 18 691 858 i 2019.

Sum driftskostnader utgjorde kr. 17 258 429 mot kr. 18 305 116 i 2019.

Stiftelsens regnskap viser et positivt driftsresultat på kr. 2 069 884. I 2019 hadde stiftelsen et driftsresultat på kr. 386 742.

Netto finansposter var kr. 98 105 mot kr. 16 456 i 2019.

Drift

I 2020 hadde stiftelsen dermed et positivt årsresultat på kr. 2 167 989. I 2019 hadde stiftelsen et positivt årsresultat på kr. 403 198.

Sum gjeld pr. 31.12.2020 utgjorde kr. 2 878 612 mot kr. 1 877 294 i 2019. Eiendelene utgjorde kr. 11 124 754 mot kr. 7 955 448 i 2019.

Stiftelsens grunnkapital er på kr. 300 000. Stiftelsens samlede egenkapital var pr. 31.12.2020 kr. 8 246 143 mot kr. 6 078 154 i 2019.

Årsregnskap Raftostiftelsen 2020

Resultatregnskap

Balanse

Noter

Revisjonsberetning

Resultatregnskap

Driftsinntekter	Note	2020	2019
Annen driftsinntekt	7	19 328 313	18 691 858
Driftskostnader			
Varekostnad		5 687 863	6 651 258
Lønnskostnad	3, 4	8 843 770	8 494 202
Avskrivning	5	172 247	199 345
Annen driftskostnad	3	2 554 549	2 960 311
Sum driftskostnader		17 258 429	18 305 116
Driftsresultat		2 069 884	386 742
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		59 356	50 576
Nedskrivning/Reversering nedskrivning		-65 000	3 438
Annen finanskostnad		26 251	30 682
Netto finansposter		98 105	16 456
Årsresultat		2 167 989	403 198
Overføringer og disponeringer			
Overføringer annen egenkapital	6	2 167 989	403 198

Balanse (pr. 31. desember 2020)

Anleggsmidler	Note	2020	2019
<i>Varige driftsmidler</i>			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	600 968	633 132
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner ol	5	165 015	23 456
Sum varige driftsmidler		765 984	656 588
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Investeringer i aksjer og andeler		250 000	185 000
Sum finansielle anleggsmidler		250 000	185 000
Sum anleggsmidler		1 015 984	841 588
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer		7 422	0
Andre fordringer		223 120	29 286
Sum fordringer		230 542	29 286
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2	9 878 228	7 084 574
Sum omløpsmidler		10 108 771	7 113 860
Sum eiendeler		11 124 754	7 955 448

Egenkapital	Note	2020	2019
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Grunnkapital	6	300 000	300 000
Sum innskutt egenkapital		300 000	300 000
 Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	6	7 946 143	5 778 154
Sum opptjent egenkapital		7 946 143	5 778 154
 Sum egenkapital			
		8 246 143	6 078 154
 Gjeld			
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		1 492 709	542 462
Skyldige offentlige avgifter	2	595 900	551 076
Annen kortsiktig gjeld	8	790 003	783 757
Sum kortsiktig gjeld		2 878 612	1 877 294
Sum gjeld		2 878 612	1 877 294
 Sum egenkapital og gjeld			
		11 124 754	7 955 448

Bergen, 31. desember 2020 / 10. mars 2021

Digitalt signert

Martin Paulsen Styreleder	Anne Horn Nestleder	Lovise Aalen Styremedlem	Anders Skjævestad Styremedlem
Siri Pettersen Strandenes Styremedlem	Anders Waage Nilsen Styremedlem	Laila Bokhari Styremedlem	
Line Alice Ytrehus Styremedlem	Iver Ørstavik Styremedlem	Jostein Hole Kobbeltvedt Daglig leder	

Noter

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for små foretak.

Inntekter

Inntekter består av tilskudd, gaver, støttemedlemskap og leieinntekter. Driftstilskudd og gaver inntektsføres i takt med forbruk av midlene. Investeringsstilskudd resultatføres i takt med avskrivningene av investeringen. Leieinntekter inntektsføres i takt med den perioden ytelsen vedrører.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Skatter

Stiftelsen driver ikke skattepliktig virksomhet.

Note 2 - Bankinnskudd

Bundne skattetrekksmidler i 2020 utgjør 301 639.

Innestående på skattetrekkskonto er tilstrekkelig til å dekke skyldig skattetrekk pr 31.12.

Note 3 - Lønnskostnader, antall ansatte, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

Lønnskostnader	2020	2019
Lønninger	6 862 709	6 505 911
Arbeidsgiveravgift	1 016 741	1 009 336
Pensjonskostnader	472 786	439 093
Andre ytelser	491 534	539 861
Sum	8 843 770	8 494 201

Selskapet har i regnskapsåret sysselsatt totalt 15 årsverk.

Ytelser til ledende personer

Daglig leder lønn	754 998
Annen godtgjørelse	18 571

Daglig leder inngår i selskapets innskuddsbaserte pensjonsordning.

Det er ikke utbetalt styrehonorar eller annen godtgjørelse til styret i 2020.

Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:	2020
Ordinær revisjon	59 266
Attestasjonstjenester	20 172
Merverdiavgift er inkludert i revisjonshonoraret.	

Note 4 - Pensjoner

Stiftelsen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Stiftelsens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven. Innskudd i pensjonsordningen kostnadsføres løpende.

Note 5 - Varige driftsmidler

	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, verktøy mm.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	1 467 740	319 956	1 787 696
Tilgang kjøpte driftsmidler	103 774	177 869	281 643
Anskaffelseskost 31.12.	1 571 514	497 825	2 069 339
Akk.avskrivning 31.12.	-970 545	-332 809	-1 303 354
Balanseført pr. 31.12.	600 969	165 016	765 985
Årets avskrivninger	135 938	36 309	172 247
Avskrivningsplan	Lineær 3 til 7 år	Lineær 3 til 5 år	

Oppført beløp knyttet til tomter, bygninger og annen fast eiendom vedrører aktiverte påkostninger i forbindelse med bygging av innlevelsrom i kjelleren på Egil Raftos Hus og andre utbedringer på Egil Raftos Hus.

Note 6 - Egenkapital

	Grunnkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.2020	300 000	5 778 154	6 078 154
Årsresultat	0	2 167 989	2 167 989
Egenkapital 31.12.2020	300 000	7 946 143	8 246 143

Note 7 - Offentlige tilskudd

Stiftelsens tilskudd består av driftstilskudd fra ulike aktører, både offentlige og private.

Av offentlige tilskudd mottar stiftelsen tilskudd fra Kunnskapsdepartementet, Utenriksdepartementet, Utdanningsdirektoratet, Vestland Fylkeskommune og Bergen kommune.

	2020	2019
Kompetanse Norge (Kunnskapsdepartementet)	5 564 000	5 418 000
Utenriksdepartementet	8 500 000	8 000 000
Utdanningsdirektoratet	1 254 150	517 075
Bergen kommune	1 202 900	1 035 300
Vestland Fylkeskommune	400 000	450 000
Sum	16 921 050	15 420 375

Note 8 - Annen kortsiktig gjeld

	2020	2019
Periodisert tilskudd	0	0
Skyldig lønn og feriepenger	724 840	687 513
Påløpte kostnader	65 163	96 244
Sum	790 003	783 757

Note 9 - Opplysninger om koronarelaterte forhold

WHO erklærte COVID-19 utbruddet som en global folkehelsekrise 30. januar 2020 og som en global pandemi 11. mars 2020. Stiftelsens finansielle stilling i 2020 er upåvirket av den pågående pandemien. Endring i aktivitetsnivå inkludert forskyvning av noe avvikling til 2021 har påvirket årsresultatets størrelse. Vi har ingen indikasjoner på at forutsetningen om fortsatt drift ikke er til stede.

RAFTO

Raftostiftelsen

Menneskerettighetenes plass 1

N-5007 Bergen, Norway

E-mail: rafto@rafto.no

www.rafto.no